

Име и презиме, односно назив организације и институције:

Београдски центар за безбедносну политику

Е-пошта: jelena.pejic@bezbednost.org

Назив документа на који упућујете предлоге и сугестије:

Нацрт закона о унутрашњим пословима

Датум: 24. април 2026.

1. Општи коментари и сугестије у односу на Нацрт

На почетку је важно да истакнемо да је начин на који се спроводи јавна расправа непримерен и неприхватљив у демократском друштву.

Јавност није благовремено и адекватно обавештена о почетку јавних расправа — информације се углавном свде на објаву докумената на сајтовима надлежних министарстава и порталу е-Консултације. Истовремено, округли столови се организују већ од првог дана, чиме се заинтересованим странама оставља мало простора да се припреме и дају квалитетан допринос. Додатно, расправе се покрећу крајем радне недеље и обухватају нерадне и празничне дане, што им у пракси скраћује трајање, иако су формални минимални рокови испуњени. Поврх тога, паралелно се воде јавне расправе о више сложених и важних закона из области унутрашњих послова. Ови закони су сасвим нови и веома обимни, при чему само Нацрт закона о унутрашњим пословима има нешто мање од 300 чланова. Овакав начин усвајања прописа овог обима и значаја није у духу Реформске агенде Србије, која захтева да се све мере спроводе транспарентно и инклузивно, уз поштовање свих процесних корака.

Нацрт је по садржају и структури унапређен у односу на претходне верзије које су биле стављане на јавну расправу 2021. и 2022. године, али и даље недовољно добар да би се оправдало доношење сасвим новог закона, и то у ужурбаним роковима. Јавности и даље није предочена анализа примене важећег Закона о полицији и шта су то недостаци и проблеми које овај Нацрт настоји да реши.

У погледу обавеза из Реформске агенде, оперативна независност полиције у односу на Министарство унутрашњих послова (МУП) током истражне и предистражне фазе поступка је у овом Нацрту тек декларативна, без обезбеђених механизма заштите и усклађених овлашћења министра и директора полиције. Друга обавеза, која се односи на унапређење одредаба у области забране мучења и нечовечног поступања у складу са препорукама Комитета за превенцију тортуре (СРТ), такође није до краја испуњена. С једне стране, неке препоруке овог тела су остале неадресиране (на пример, снимање испитивања у полицијској станици), док се на другим местима са непрецизним одредбама о средствима принуде шири простор за злоупотребе и доношење неоправданих повреда лицима. Није поступљено ни по свим препорукама ГРЕКО из Петог круга евалуације у вези са борбом против корупције у полицији. Тако се, на пример, препорука у вези са другим мандатом директора полиције упорно игнорише.

Нацрт не решава ни неке од изражених проблема који се јављају у пракси у раду полиције, управљању људским ресурсима и њеном поступању према грађанима. Највећи проблем је што се важећи Закон о полицији не примењује доследно, већ селективно, а механизми унутрашње и спољне контроле не функционишу. Тешко је веровати да ће полиција која упорно доводи спорне кадрове на кључне позиције, маргинализује и кажњава награђиване професионалце, несразмерно примењује силу према учесницима јавних скупова и не поступа по налозима надлежног тужиоца, сада одједном непристрасно и професионално да примењује нови закон. У том смислу, Влада Србије и МУП морају да предузму мере за поновну изградњу урушеног поверења грађана у полицију као орган закона и реда.

Оперативна независност Сектора унутрашње контроле није ни прокламована у овом Нацрту, уместо да се ојачава, јер је подређеност овог сектора министру као политичкој фигури и у пракси препозната као болна тачка. Могућност надлежног тужиоца да утиче на каријерни развој полицијских службеника који поступају у кривичним истрагама и преткривичном поступку као гаранција њиховог поступања по налогу тужиоца и даље није предвиђена. Децентрализација као важан сегмент реформе полиције сасвим је запостављена у Нацрту и у пракси. Штавише, централизација јавног иступања припадника МУП-а цементира се додатним ограничењима и дисциплинским мерама. Јавност рада МУП-а се умањује и кроз мањи број извештаја који се објављују, и бланко стављањем ознаке тајности на правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места. Најзад, бришу се важни елементи спољне, нарочито парламентарне контроле рада полиције.

У наставку су дате сугестије за унапређење предложених одредаба Нацрта, као и за нове чланове који уређују материју која је запостављена. Ради прегледности документа, образложења су наведена непосредно након предлога за измене и допуне. Пратећа образложења нису детаљно разрађена услед кратког рока за јавну расправу, али су довољна за разумевање разлога за сугерисане измене и допуне. У случају недоумица, можете нас контактирати преко горенаведене адресе електронске поште.

2. Предлози за измене и допуне чланова Нацрта са образложењем

Члан 13 (Послови министарства), став 1	5
Члан 14 (Овлашћења министра), ставови 4 и 5	5
Члан 21 (Унутрашње организационе јединице), став 5	5
Члан 22 (Запослени у Министарству), ставови 2 и 3	6
Члан 24 (Униформа полицијских службеника), став 3	7
Члан 27 (Јавност у раду).....	7
Члан 28 (Појам и оперативна независност Полиције), став 3	8
Члан 33 (Директор полиције).....	8
Предлог новог члана закона.....	9
Члан 37 (Послови Дирекције полиције)	10
Члан 38 „Послови полицијске управе”, став 2	10
Члан 39 „Послови полицијске станице”, став 2	10
Члан 46 (Поступање Полиције у заштити здравља и живота људи и успостављању јавног реда и мира нарушеног у већем обиму)	11
Члан 50 (Мере циљане потраге)	12
Члан 55, став 1	12
Члан 57 (Надзор и снимање на јавном месту).....	13
Члан 66 (Спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције мучења, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања)	14
Члан 105. (Безбедносна провера уз сагласност)	14
Члан 108, став 1, тачка 2.....	14
Члан 109, став 6.....	15
Предлог додатних чланова у вези са безбедносним проверама	15
Члан 112	15
Члан 120 (Врсте средстава принуде), став 1	15
Члан 134 (Средства за привремено онеспособљавање)	15
Члан 139 (Употреба средстава принуде према групи лица), став 2	15
Члан 123 (Распршивач са надражујућим средством)	16
Члан 124 (Службена палица)	16
Члан 125 (Електромагнетна средства)	16
Члан 136 (Ватрено оружје).....	16

Члан 146 (Дужност извршења наређења)	17
Члан 159 (Народна скупштина)	17
Члан 161 (Органи територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине)	19
Члан 165	20
Члан 167	20
Члан 174 (Основаност притужбе).....	21
Члан 176 (Сектор унутрашње контроле)	21
Члан 177 (Послови унутрашње контроле).....	21
Члан 178 (Поступање унутрашње контроле)	22
Члан 197 (Врсте радних места полицијских службеника).....	22
Члан 200 (Распоређивање), став 1, тачка 2	22
Чланови 209-211 (чинови и звања).....	23
Члан 212 (Оцењивање рада полицијских службеника).....	23
Члан 213 (Каријерно напредовање).....	23
Члан 214 (Ванредно унапређење), став 1	24
Члан 220 Психолошка делатност	24
Члан 242 (Дефинисање критеријума)	25
Члан 260 (Тешке повреде службене дужности).....	25
Члан 267 (Одлучивање о дисциплинској одговорности и право на жалбу), став 6 ...	26

Члан 13 (Послови министарства), став 1

Предлажемо да се допуни на следећи начин:

Тачка 2: ствара организационе, **НОРМАТИВНЕ, КАДРОВСКЕ, ФИНАНСИЈСКЕ И ДРУГЕ** претпоставке за оперативну независност Полиције, развој професионализма и јачање поверења јавности у Полицију;
Тачка 12: **СТВАРА ОРГАНИЗАЦИОНЕ, НОРМАТИВНЕ, КАДРОВСКЕ, ФИНАНСИЈСКЕ И ДРУГЕ** претпоставке за оперативну независност ~~организује и обавља послове~~ **СЕКТОРА** унутрашње контроле рада запослених и радно ангажованих и организационих јединица Министарства ~~а нарочито послове који се односе на спречавање и сузбијање корупције у~~ Министарству;

Образложење: Неопходно је да Министарство обезбеди и друге услове за оперативну независност полиције, као и да исте услове обезбеди и за Сектор унутрашње контроле.

Члан 14 (Овлашћења министра), ставови 4 и 5

У циљу праћења стања јавне безбедности, извршавања закона, других прописа и општих аката и обликовања политике Владе у области унутрашњих послова, Полиција и организационе јединице Министарства достављају министру редовни годишњи извештај о раду, а на захтев министра и ванредне извештаје.

У ПОГЛЕДУ МЕРА И РАДЊИ КОЈЕ ПОЛИЦИЈА И СЕКТОР УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ ПРЕДУЗИМАЈУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНИКОМ О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ, ПОСЕБНЕ ИЗВЕШТАЈЕ МИНИСТАР МОЖЕ ДА ЗАХТЕВА САМО РАДИ ПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА, ОДНОСНО СУДА.

Акtima из става 2. овог члана и захтевањем извештаја из става 4. овог члана не сме се утицати на оперативну независност Полиције **И СЕКТОРА УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ.**

Образложење: Одредба се допуњује како би се заштитила оперативна независност СУК-а. Такође се враћа постојеће решење из члана 14 Закона о полицији како би се спречио утицај министра на поступање полиције и СУК-а у складу са ЗКП-ом.

Члан 21 (Унутрашње организационе јединице), став 5

~~Подаци из акта из става 3. овог члана, који се односе на радна места, број запослених на сваком радном месту, оне послова радних места, услове радног места, својство, односно статус запосленог, укључујући и~~

~~организацију специјалне јединице полиције, јединица полиције посебне намене и посебних јединица полиције, одређују се за тајне у складу са законом којим се уређује тајност података.~~

Образложење: У складу са режимом прописаним Законом о тајности података и Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, потребно је да се спроведе тест јавности и да се подробно образложи зашто би откривање ових података нанело штету Републици Србији. Прописати законом бланко тајност скоро читавог акта о систематизацији и унутрашњем уређењу у МУП-у супротно је поменутом режиму. Надаље, без приступа овом документу ни јавност и запослени у МУП-у не могу да врше надзор над честим изменама систематизације, а које се користе за контроверзне вишеструке смене и распоређивања мимо конкурса, а запослени не могу ефективно да користе ни правна средства за заштиту својих радних права.

Приликом неколико поступања по жалбама због ускраћеног приступа предметном акту, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности вршио је тест јавног интереса (из члана 8 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја), закључио да је претежнији интерес јавности да зна него потенцијална штета која би се могла нанети националном интересу и наложио да се доставе тражене информације (на пример, решење Повереника бр. 071-01-2748/2018-03 од 31. 10. 2018 по жалби синдиката полиције Слога). Међутим, то решење Повереника никад није извршено, чак ни након потврђујуће пресуде Управног суда из јула 2021. године. Предложеним законским решењем настоји се легализовати лоша пракса.

Члан 22 (Запослени у Министарству), ставови 2 и 3

Овлашћено службено лице мора имати стечену диплому средње школе или високошколске установе основане за потребе унутрашњих послова или завршену основну полицијску обуку.

ИЗУЗЕТНО, ЗА СПЕЦИФИЧНА РАДНА МЕСТА ОВЛАШЋЕНО СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ МОЖЕ да заврши полицијску обуку основног нивоа **У РОКУ ОД ТРИ МЕСЕЦА.**

Полицијски службеници дужни су да положе стручни испит за рад у Министарству **У РОКУ ОД ГОДИНУ ДАНА ОД ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА.**

Образложење: Неопходно је утврдити разумне рокове за полагање стручног испита, односно савладавање полицијске обуке основног нивоа. Ово потоње је најмањи услов за овлашћена службена лица и може да се примењује само изузетно, за специфична радна места.

Члан 24 (Униформа полицијских службеника), став 3

Предлажемо да се мења на следећи начин:

Делови униформе садрже ознаку презимена са бројем службене значке као и друге ознаке помоћу којих се може утврдити идентитет полицијског службеника. Ове ознаке не смеју бити прекривене додатном опремом полицијских службеника. Уколико полицијски службеник носи додатну опрему која прекрива наведене ознаке, те ознаке морају да буду истакнуте на додатној опреми.

Образложење: У овом предлогу измене наведеног става предлаже се да уз ознаку са презименом мора да стоји и број службене значке. Само презиме није довољно да би се утврдио идентитет полицијског службеника, јер је број службене значке јединствен за сваког полицијског службеника и једино он са сигурношћу потврђује идентитет полицијског службеника, али и његов статус овлашћеног службеног лица. Предлог да и на додатној опреми (панцири, брорбени прслуци и заштитна опрема за торзо) мора бити истакнута ознака са презименом и бројем службене значке произилази из досадашње лоше праксе, где су полицијски службеници ношењем додатне опреме прекривали ознаку са презименом и бројем службене значке, а с обзиром да у таквим ситуацијама полицајци носе и поткапу са прорезом за очи, грађанима је потпуно онемогућено право да знају идентитет полицијског службеника који према њима поступа што је у супротности са важећим Законом о полицији, али и са Нацртом закона о унутрашњим пословима.

7

Члан 27 (Јавност у раду)

Брисати став 5.

~~Запослени и радно ангажовани у Министарству не могу самоиницијативно иступати у јавности и средствима јавног информисања у вези са обављањем послова у Министарству.~~

Додати нови став 5:

„Организационе јединице ван седишта Дирекције полиције непосредно обавештавају јавност о питањима од локалног значаја, у складу са законом и подзаконским актима.”

Образложење: Одредбу којом се запосленима и радно ангажованима у Министарству у потпуности забрањује самостално иступање у јавности потребно је брисати или прецизније формулисати, уз јасно дефинисане изузетке. Овако постављена норма је прекомерно рестриктивна и може довести до неоснованог ограничења права на слободу изражавања, укључујући и право на обраћање јавности у својству узбуњивача. Потпуно искључивање могућности јавног иступања, без разликовања између службеног и приватног изражавања, оставља простор за прекомерну контролу и потенцијалне злоупотребе, нарочито у контексту заштите јавног интереса.

Поред тога, постојећи правни оквир већ садржи довољне механизме за заштиту

легитимних интереса државе и полиције, укључујући обавезу чувања тајности података и службених информација (нпр. члан 147), заштиту података о личности, као и правила о јавном иступању у оквиру кривичних поступака која подразумевају контролу јавног тужиоца. Такође, принцип политичке неутралности и дисциплинске одговорности додатно ограничавају непримерене јавне наступе. У том смислу, апсолутна забрана није неопходна нити пропорционална.

Предложеним новим ставом омогућава се децентрализација оглашавања МУП-а и неспоредно комуницирање организационих јединица ван седишта са локалном заједницом.

Члан 28 (Појам и оперативна независност Полиције), став 3

Полиција употребљава средства принуде у складу са законом, **УСТАВОМ И РАТИФИКОВАНИМ МЕЂУНАРОДНИМ КОНВЕНЦИЈАМА** и дужна је да поштује људска и мањинска права и слободе.

Образложење: Одредбу је потребно употпунити и другим актима којима се регулишу основна права и слободе.

Члан 33 (Директор полиције)

Директор полиције може бити лице које:

- 1) испуњава услове за заснивање радног односа у Министарству из члана 195. овог закона;
- 2) има искључиво држављанство Републике Србије;
- 3) има стечено високо образовање са најмање 300 ЕСПБ;
- 4) има најмање 15 година навршеног рада на полицијским пословима, на руководећим радним местима.

Директора полиције поставља Влада на пет година, на предлог министра, по спроведеном јавном конкурс, на начин предвиђен прописима о радним односима који важе за Министарство.

ПРОФЕСИОНАЛНЕ БИОГРАФИЈЕ КАНДИДАТА И ПРОГРАМ РАДА СА ПРИОРИТЕТИМА ЗА ДИРЕКЦИЈУ ПОЛИЦИЈЕ ОБЈАВЉУЈУ СЕ ЈАВНО ТОКОМ ТРАЈАЊА ПОСТУПКА ИЗБОРА, УЗ ПОШТОВАЊЕ ПРОПИСА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ.

Директор полиције може бити постављен у највише два мандата.

Влада може, на предлог министра, поставити директора полиције на други узастопни мандат, ~~без конкуренције~~ **НАКОН СПРОВЕДЕНОГ ЈАВНОГ КОНКУРСА.**

Мандат директора полиције престаје протеком времена на које је постављен, престанком испуњавања услова за директора полиције, престанком радног односа, оставком или разрешењем.

Директора полиције разрешава Влада, на образложени предлог министра, ако не оствари резултате рада у оквиру компетенција прописаних за то радно место.

Образложење: Предложеним изменама се обезбеђује транспарентност поступка којом се поспешује избор најбољег кандидата за позицију директора. Такође се спроводи и препорука ГРЕКО бр. 18, став 143 из Петог круга евалуације, у погледу органа спровођења закона, а то је „да се предузму мере за спречавање политичког распоређивања полицијских службеника на највишим функцијама, као и да поступци који воде ка постављању директора полиције, укључујући и у случају поновног постављења директора полиције на други узастопни мандат, као и друге више руководеће функције, обухватају отворенији и транспарентнији конкурс“.

Предлог новог члана закона

„Начелник полицијске управе

Начелник полицијске управе може бити лице које испуњава услове предвиђене за руководећа радна места средњег нивоа, у складу са законом, и које има пријављено пребивалиште на подручју полицијске управе најмање годину дана непрекидно.

Начелника полицијске управе именује директор полиције, након спроведеног јавног конкурса и након прибављања мишљења локалног савета за безбедност, основаног у складу са чланом 161, став 3 овог Закона за подручје на којем се полицијска управа налази.

Мандат начелника полицијске управе траје четири године, након чега може бити именован још једном, по поступку предвиђеним у ставу 2.

Професионалне биографије кандидата и програм рада са приоритетима за подручје које полицијска управа обухвата објављују се јавно током трајања поступка избора, уз поштовање прописа о заштити података о личности.

Поред годишњег оцењивања у складу са чланом 212 овог закона, рад начелника полицијске управе подлеже периодичној евалуацији коју спроводи локални савет за безбедност једном у две године.

На основу оцене периодичне евалуације локални савет за безбедност може директору полиције да предложи разрешење начелника полицијске управе.

Начелник полицијске управе одговоран је за свој рад директору полиције, као и локалној заједници, кроз механизме јавног извештавања и сарадње са локалним органима и саветима за безбедност.”

Образложење: Увођење посебног члана којим се уређује избор начелника полицијске управе има за циљ да обезбеди већи степен транспарентности, професионалности и јавне контроле у односу на постојећи, превасходно интерни и централизован модел. Предложено решење уводи јавни конкурс, стручну евалуацију кандидата и учешће локалне заједнице, чиме се смањује ризик од политичког утицаја и јача поверење

грађана у рад полиције. Истовремено, задржава се улога директора полиције у именовану, чиме се обезбеђује институционална стабилност, али се уводи и елемент одговорности према локалној заједници кроз транспарентан поступак, објављивање података о кандидатима и периодичну евалуацију рада начелника. На овај начин успоставља се уравнотежен модел који повезује стручност, хијерархијску одговорност и јавни интерес. Слична решења садржана су Закону о полицији Северне Македоније, чланови 20-25.

Члан 37 (Послови Дирекције полиције)

Додати тачку:

13) ШТИТИ ОПЕРАТИВНУ НЕЗАВИСНОСТ ПОЛИЦИЈЕ У ОДНОСУ НА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА.

Образложење: Иако је дефинисано да МУП обезбеђује претпоставке за оперативну независност полиције, задатак Дирекције је да то начело штити насупрот министру који је политичка фигура.

Члан 38 „Послови полицијске управе”, став 2

Унети следеће допуне у тачке 6–8:

- 6) обезбеђује редовно и хитно информисање и извештавање Дирекције полиције **И ЈАВНОСТИ** о појавама и догађајима на свом подручју;
- 7) остварује сарадњу са јединицама локалне самоуправе и другим субјектима на подручју за које је образована **И РАЗВИЈА НЕПОСРЕДНУ КОМУНИКАЦИЈУ СА ЗАЈЕДНИЦОМ;**
- 8) **ОБЈАВЉУЈЕ И** доставља информацију **ИЗВЕШТАЈ О РАДУ И** стању јавне безбедности скупштини јединице локалне самоуправе на чијем подручју се налази, једном годишње, **НАЈДАЉЕ ДО 31. МАРТА ЗА ПРЕТХОДНУ КАЛЕНДАРСКУ ГОДИНУ;**

Члан 39 „Послови полицијске станице”, став 2

Унети следеће допуне у тачке 5–7:

- 5) остварује сарадњу са јединицама локалне самоуправе и другим субјектима заједнице **И РАЗВИЈА НЕПОСРЕДНУ КОМУНИКАЦИЈУ СА ЗАЈЕДНИЦОМ;**
- 6) обезбеђује редовно и хитно информисање и извештавање полицијске управе **И ЈАВНОСТИ** о појавама и догађајима на свом подручју;
- 7) **ОБЈАВЉУЈЕ И** доставља **ИЗВЕШТАЈ О РАДУ И** стању јавне безбедности скупштини јединице локалне самоуправе или градске општине **НА ЧИЈЕМ ПОДРУЧЈУ СЕ НАЛАЗИ** једном годишње, **НАЈДАЉЕ ДО 31. МАРТА ЗА ПРЕТХОДНУ КАЛЕНДАРСКУ ГОДИНУ;**

Образложење: Предложене измене чланова 38 и 39 имају за циљ да се постојеће, штуро формулисане надлежности полицијских управа и станица допуне јасном обавезом активне и непосредне комуникације са грађанима, као и транспарентног информисања на локалном нивоу. Иако закон већ предвиђа сарадњу са локалном заједницом, у пракси

она није довољно развијена нити систематизована, делом и због тога што комуникација са јавношћу није препозната као посебна и обавезујућа функција локалних организационих јединица. Увођењем ових одредби јача се концепт „полиције у заједници”, омогућава правовремено информисање грађана о питањима од локалног значаја и доприноси изградњи поверења, уз истовремено задржавање постојећих механизма заштите података и контроле поступања полиције. Обавезе објављивања извештаја паралелне су за обавезама на нивоу целокупног МУП-а.

У вези са овим, пожељно је и да се у члану 29 дефинишу критеријуми за која подручја се образују полицијске управе. Тако, на пример, члан 20, став 2 македонског Закона о полицији утврђује (слободан превод): Полицијске управе се формирају у зависности од величине подручја, броја становништва, броја кривичних дела и прекршаја, као и значаја путних праваца и географског положаја општина које обухвата подручје полицијске управе. Слично, погледати члан 10, став 2 Закона о полицији Републике Хрватске.

Члан 46 (Поступање Полиције у заштити здравља и живота људи и успостављању јавног реда и мира нарушеног у већем обиму)

Уколико на другачији начин није могуће заштити здравље и животе људи или успоставити јавни ред и мир нарушен у већем обиму, министар, на предлог директора полиције, може наредбом да наложи Полицији да:

- 1) привремено ограничи или забрани кретање на одређеним објектима, одређеним подручјима или на јавним местима;
- 2) привремено забрани настањивање на одређеном подручју или напуштање одређеног подручја;
- 3) наложи евакуацију – напуштање одређеног подручја или објекта.

Мере из става 1. овог члана одређују се у трајању до ~~15 дана~~ **48 ЧАСОВА**.

Након истека рока из става 2. овог члана, **УКОЛИКО РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СУ ОДРЕЂЕНЕ НИСУ ПРЕСТАЛИ, О ПРОДУЖЕЊУ ТРАЈАЊА МЕРЕ ДО СЕДАМ ДАНА МОЖЕ ОДЛУЧИТИ ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ НА ОБРАЗЛОЖЕН ПРЕДЛОГ ДИРЕКТОРА ПОЛИЦИЈЕ** ~~на основу извршене процене, мере могу да трају најдуже док трају разлози због којих су одређене,~~ уз обавезу преиспитивања оправданости на сваких седам дана.

Са применом мера из става 1. овог члана престаје се и пре истека рока из ст. 2. и 3. овог члана, уколико престану разлози због којих су наложене.

Министарство о спроведеним мерама из става 1. овог члана доставља извештај надлежном одбору Народне скупштине.

Образложење: Предложено решење отвара озбиљна питања у погледу заштите основних права грађана, пре свега због недостатка адекватних механизма контроле. Једини предвиђени облик надзора – накнадно извештавање скупштинског одбора – не представља ефикасан правни лек, посебно имајући у виду да се ради о мерама које директно ограничавају слободу кретања и окупљања. Истовремено, изостанак судске контроле додатно повећава ризик од произвољне или несразмерне примене овлашћења.

Проблем додатно продубљује непрецизно дефинисан правни стандард „нарушеног јавног реда и мира у већем обиму”, који оставља широк простор за дискреционо одлучивање извршне власти, укључујући и ситуације које се односе на легитимне грађанске протесте, који су били учестали у претходном периоду.

У том смислу, предложена норма је покушајем прецизирања постојећег решења из члана 51 Закона о полицији суштински проширила овлашћења извршне власти, које по својим ефектима може одговарати режимима карактеристичним за ванредне околности, али без пратећих правних гаранција. Тиме се отвара могућност увођења општих ограничења слободе кретања и окупљања без индивидуализоване процене и без судске заштите, што је супротно стандардима Европског суда за људска права, према којима се оваква ограничења морају уско тумачити и строго оправдати. Због тога је неопходно додатно преиспитати усклађеност ове одредбе са уставним принципима и стандардима владавине права, те кориговати рокове и увести судску контролу. Такође, пожељно је размотрити однос овог члана са чланом 90 Нацрта закона о унутрашњим пословима.

Члан 50 (Мере циљане потраге)

Додати став 12:

Подаци прикупљени мерама циљане потраге не могу се користити као доказ у кривичном поступку.

Образложење: У питању је задржавање решења из важећег Закона о полицији (члан 60, став 11). ови подаци прикупљени су на начин који није у складу са одредбама Законика о кривичном поступку о прикупљању доказа, те се стога њихова употреба у друге сврхе мора ограничити.

Члан 55, став 1

Предлажемо да се мења на следећи начин:

Овлашћено службено лице дужно је да прими пријаву о учињеном кривичном делу или прекршају, независно од тога где се у том тренутку налази и на којим задацима је ангажован и без обзира да ли се пријављивање врши усмено или писмено, као и да без одлагања поступи по пријави уколико је пријављено кривично дело у току или је извршено непосредно пре пријаве.

Образложење: Ова измена се предлаже због досадашње лоше праксе у ситуацијама када грађани усмено пријављују извршење кривично дело полицајцима који су ангажовани на посебним задацима. Ангажованост на посебним задацима не може имати предност када се пријављује кривично дело које је у току или је извршено непосредно након пријављивања. Полицајци су у оваквим ситуацијама често одбијали да приме пријаву уз оправдање да су ангажовани на посебним задацима, те су слали грађане да

кривично дело или прекршај пријаве у полицијским станицама, што је доводило до тога да евентуални извршилац кривичног дела побегне или уништи доказе. Такође, полицијски службеници су у више ситуација одбијали да приме пријаву кривичног дела, образлажући грађанима да је неопходно да пријаву поднесу на записник, што је у супротности са Законом о кривичном поступку који каже да кривична пријава може да се поднесе и усмено.

Члан 57 (Надзор и снимање на јавном месту)

Потребно је прецизирати ставове 3 и 6, те кориговати став 5 на следећи начин:

У обављању полицијских послова, Полиција користи систем аудио и видео надзора на јавном месту, којим врши надзор, видео-акустичко снимање и фотографисање лица, објеката и догађаја, препознавање регистарских ознака возила и детектовање прекршаја.

Систем аудио и видео надзора може се користити за снимање и на другом месту где овлашћено службено лице примењује полицијска овлашћења ако је то прописано посебним законом или уз пристанак лица.

Полиција је дужна да постави обавештење о употреби система аудио и видео надзора када врши надзор и снимање на јавном месту, изузев у случају обављања **ПОЈЕДИНИХ** полицијских послова из члана 36. став 4. тачка 9) овог закона.

Уколико не постави обавештење о употреби система аудио и видео надзора на јавном месту, Полиција је дужна да намеру употребе система аудио и видео надзора јавно саопшти.

Подаци прикупљени на начин из ст. 1. и 2. овог члана чувају се на систему аудио и видео надзора ~~најмање~~ **НАЈДУЖЕ** 30 дана, а њихова даља обрада врши се у сврхе одређене законом којим се уређује обрада података о личности у области унутрашњих послова.

У ОБАВЉАЊУ ПОЛИЦИЈСКИХ ПОСЛОВА Полиција може користити систем аудио и видео надзора органа јавне власти, организација и правних лица.

Начин коришћења и саопштавања намере коришћења система аудио и видео надзора прописује министар.

Образложење: Изузетак у ставу 3 треба што уже да се тумачи, те је додато прецизирање да није реч о свим полицијским пословима из члана 36. став 4. тачка 9) овог закона, који с еодносе на безбедност саобраћаја. У складу са Законом о заштити података о личности, у ставу 5 одређен је максимални рок чувања података, а не минимални рок условљен техничким могућностима. Став 6 је једнако прецизиран тако да се односи само на полицијске послове.

Члан 66 (Спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције мучења, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања)

Уместо става 3 који упућује на подзаконски акт који доноси министар, потребно је прецизније уредити ову комисију у самом закону, бар у погледу састава и задатака.

~~Састав, организацију, задатке и начин рада комисије из става 2. овог члана утврђује министар.~~

Образложење: Ова комисија је само декларативно уведена у закон, без икаквог прецизирања. Министарство би морало да се потруди да своју замисао овог тела преточи у законску материју.

Члан 105. (Безбедносна провера уз сагласност)

Предлажемо измену става 1, тачке 4 и става 3 на следећи начин:

~~кандидата и родитеља односно другог законског заступника кандидата за упис у средњу школу основану за потребе унутрашњих послова и кандидата за пријем у радни однос или радно ангажовање у овој школи;~~

У случају из става 1. овог члана безбедносна провера врши се и за крвне сроднике у правој линији првог степена, крвне сроднике у побочној линији до другог степена и чланове заједничког домаћинства кандидата,
УЗ ЊИХОВУ САГЛАСНОСТ.

14

Образложење: Нацрт уводи безбедносне провере малолетних лица, кандидата за упис у средњу школу. Имајући у виду ширину домета безбедносне провере из става 3 истог члана прецртани текст је вишак који треба брисати, а сагласност свих који се безбедносно проверавају мора се гарантовати.

Члан 108, став 1, тачка 2

~~која станују, раде или бораве по другом основу у непосредном окружењу~~ **ИМАЈУ НЕПОСРЕДНИ ПРИСТУП ЛИЦИМА И ОБЈЕКТИМА** ~~лица и објеката који се безбедносно штите и обезбеђују, као и у непосредном окружењу лица~~ **КОЈИ ИМАЈУ НЕПОСРЕДНИ ПРИСТУП ЛИЦИМА** којима се пружа заштита у својству учесника у кривичном поступку и њима блиских лица;

Образложење: Овако формулисана одредба оставља простор за сувише широк надзор и угрожавање приватности лица која се случајно нађу у непосредном окружењуштићеног лица или објеката. Стога се „непосредни приступ“ предлаже као прецизнија и ужа формулација, као што то чини и хрватски Закон о сигурносним провјерама, члан 15, став 1.

Члан 109, став 6

Изглед обрасца упитника прописује ~~министар~~ **ВЛАДА УРЕДБОМ**.

Образложење: Потребно је да се ова материја уреди на нивоу вишем од министра, у акту који ће бити транспарентан.

Предлог додатних чланова у вези са безбедносним проверама

Додати чланове који уређују ко за које категорије/нивоу врши безбедносну проверу (слично чл. 144 Закона о полицији) и на који начин (чл. 141 ЗОП).

Члан 112

Додати нове ставове 5 и 6:

ЛИЦУ НА КОЈЕ СЕ ОЦЕНА ОДНОСИ ИМА ПРАВО НА ИСПРАВКУ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ.

ПОДАЦИ ПРИКУПЉЕНИ БЕЗБЕДНОСНОМ ПРОВЕРОМ НЕ МОГУ СЕ КОРИСТИТИ У ДРУГЕ СВРХЕ, ИЗУЗЕВ СВРХЕ ПРОПИСАНЕ ЧЛАНОМ 114, СТАВ 4 ОВОГ ЗАКОНА.

Образложење: На овај начин предложени члан се уподобљава стандардима прописаним Законом о заштити података о личности и европским прописима у тој области.

15

Члан 120 (Врсте средстава принуде), став 1

Брисати тачку 14 – средства за привремено онеспособљавање.

С тим у вези:

Члан 134 (Средства за привремено онеспособљавање)

Брисати.

Члан 139 (Употреба средстава принуде према групи лица), став 2

Брисати тачку 11 (средства за привремено онеспособљавање)

Образложење: Средства за привремено онеспособљавање нису препозната у важећем Закону о полицији. Министарство није обезбедило оправдање за увођењем нових средстава принуде. Иако је на овом месту из претходних верзија Нацрта закона избачено решење о гуменим мецима, ново решење је недовољно прецизно и некохерентно. Услед ниског поверења у рад полиције, нарочито када је реч о управљању јавним скуповима, оправдана је бојазан да ће кроз непрецизне формулације на мала врата бити уведена спорна средства.

Члан 123 (Распршивач са надражујућим средством)

Став 1 допунити на следећи начин:

Овлашћено службено лице може да употреби распршивач са надражујућим средством ради одбијања напада или савладавања **АКТИВНОГ** отпора лица.

Образложење: Употреба овог средства према лицу које пружа пасивни отпор (седи, лежи) коси се са стандардима сразмерности употребе средстава принуде. У случају *Оуа Атаман против Турске, 5. децембар 2006.* Европски суд за људска права је указао да употреба бибер спреја може изазвати нежељена дејства као што су респираторни проблеми, мучнина, повраћање, иритација дисајних путева, надражај сузних канала и очију, грчеви, бол у грудима, дерматитис или алергијске реакције.

Члан 124 (Службена палица)

Став 1 допунити а став 4 брисати:

Ако је употреба физичке снаге неуспешна или се не може постићи законити циљ, овлашћено службено лице може употребити службену палицу ради одбијања напада или савладавања **АКТИВНОГ** отпора лица.

~~Поред ограничења из става 3. овог члана, овлашћено службено лице, по правилу, службену палицу неће употребити према лицу које пружа пасивни отпор, изузев ако се такав отпор не може савладати употребом блажег средства принуде или на други начин.~~

Образложење: Употреба службене палице према лицу које пружа пасивни отпор коси се са стандардима сразмерности и поступности примене силе, те је ту опцију потребно елиминисати.

Члан 125 (Електромагнетна средства)

Став 2 прецизирати:

Употребом електромагнетних средстава, у смислу овог закона, сматра се употреба ~~средстава и уређаја~~ **ЕЛЕКТРОШОКЕРА И ЕЛЕКТРИЧНЕ ПАЛИЦЕ**, који емитују електромагнетни импулс краткотрајног дејства.

Образложење: Предлажемо задржавање решења из важећег закона о полицији. Непрецизним формулацијама оставља се простор за употребу непознатих средстава.

Члан 136 (Ватрено оружје)

Став 6 брисати.

Образложење: Материја је уређена прописима који уређују заштиту података о личности и обраду података у области унутрашњих послова.

Члан 146 (Дужност извршења наређења)

Полицијски службеник дужан је да, у складу са принципима једностарешинства и субординације, изврши наређење надређеног издато ради обављања полицијских и других послова, осим оног којим се наређује извршење радње која представља кривично дело.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1, ПОЛИЦИЈСКИ СЛУЖБЕНИК НЕЋЕ ИЗВРШИТИ НАРЕЂЕЊЕ КОЈИМ СЕ НАРЕЂУЈЕ ИЗВРШЕЊЕ РАДЊЕ КОЈА ПРЕДСТАВЉА КРИВИЧНО ДЕЛО, НИТИ НАРЕЂЕЊЕ КОЈЕ ЈЕ У СУПРОТНОСТИ СА НАЛОГОМ НАДЛЕЖНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА У ПРЕДИСТРАЖНОМ И КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ.

Наређење из става 1. овог члана мора бити засновано на закону, разумљиво и прецизно.

Ако наређење сматра незаконитим, полицијски службеник ~~има право да о томе извести~~ **О ТОМЕ ОБАВЕШТАВА** непосредно вишег руководиоца **ИЛИ НАДЛЕЖНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА.**

Образложење: Предложене допуне члана 146 имају за циљ да прецизније уреде границе обавезе извршења наређења и да ојачају законитост поступања полицијских службеника, посебно у контексту кривичног поступка. Иако важећа одредба већ искључује обавезу извршења наређења којим се налаже извршење кривичног дела, пракса показује да је потребно додатно разјаснити ситуације у којима наређење може бити у супротности са налозима надлежног јавног тужиоца. Увођењем ове изричите забране јача се улога јавног тужиоца као руководиоца предистражног и кривичног поступка и спречавају се потенцијалне колизије у поступању које су се већ јављале у пракси.

Додатно, прописивањем могућности да полицијски службеник, у случају сумње у законитост наређења, обавести не само непосредно вишег руководиоца већ и надлежног јавног тужиоца, унапређује се механизам унутрашње и спољашње контроле и смањује ризик од незаконитог поступања. Овакво решење доприноси правној сигурности полицијских службеника, јача њихову професионалну одговорност и истовремено обезбеђује бољу заштиту права грађана, у складу са принципима законитости, субординације и поделе надлежности у кривичном поступку.

Члан 159 (Народна скупштина)

Заменити текстом важећег члана 222 Закона о полицији:

~~Народна скупштина надзире рад Министарства непосредно и преко одговарајућих скупштинских одбора, у складу са прописима којима се уређује рад Народне скупштине.~~

~~Министарство подноси надлежном одбору Народне скупштине редован годишњи извештај о раду и извештај о стању јавне безбедности у Републици Србији, као и годишњи извештај о раду Сектора унутрашње контроле.~~

~~Поред извештаја из става 2. овог члана, на захтев одбора, Министарство подноси надлежном одбору Народне скупштине и ванредне извештаје.~~

~~Након разматрања и усвајања од стране надлежног одбора Народне скупштине, Министарство јавно објављује извештаје из ст. 2. и 3. овог члана.~~

~~Јавно објављени извештаји из става 4. овог члана не могу садржати тајне податке и податке о личности.~~

Народна скупштина обавља надзор над радом Министарства непосредно и преко надлежног одбора за унутрашње послове (у даљем тексту: Одбор).

Одбор нарочито:

1) разматра полугодишње и ванредне извештаје о стању безбедности у Републици Србији;

2) разматра редовне и ванредне извештаје о раду Министарства;

3) разматра годишње извештаје о раду Сектора унутрашње контроле;

4) надзире законитост трошења буџетских и других средстава за рад;

5) надзире законитост спровођења посебних доказних радњи дефинисаних у закону којим се уређује кривични поступак, мере циљане потраге и теста интегритета;

6) надзире поштовање политичке, идеолошке и интересне неутралности у раду Полиције;

7) утврђује чињенице о уоченим незаконитостима или неправилностима у раду Министарства и о томе доноси закључке;

8) извештава Народну скупштину о својим закључцима и предлозима.

Министар, или лице које он овласти, подноси Одбору полугодишњи извештај о стању безбедности у Републици Србији, као и редовни извештај о раду Министарства.

Министарство, по потреби или на захтев Одбора, подноси Одбору и ванредне извештаје.

Образложење: Предложено решење није адекватно уколико се кључна питања препуштају Пословнику Народне скупштине, с обзиром на то да су она у њему штуро уређена и да би на тај начин изостала јасна и изричита надзорна и контролна овлашћења. Неопходно је задржати, а не снижавати стандарде који су већ успостављени важећим законом. Такође, није оправдано условљавати јавно објављивање извештаја њиховим претходним разматрањем у надлежном одбору, јер то може довести до неоправданог одлагања и смањења транспарентности, као што је често случај и са разматрањем извештаја независних институција у Народној скупштини.

Поред тога, одредбе које се односе на ограничења садржаја јавних извештаја, односно податке који не смеју бити објављени, треба уредити у оквиру члана који регулише објављивање извештаја.

Члан 161 (Органи територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине)

Члан допунити на следећи начин:

Скупштина и извршни орган територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине разматрају информацију **ИЗВЕШТАЈЕ О РАДУ ПОЛИЦИЈЕ И** стању јавне безбедности на свом подручју, достављену од стране надлежне организационе јединице Министарства.

Органи из става 1. овог члана у вези са достављеним извештајем заузимају ставове о приоритетима за унапређење заштите безбедности људи и имовине и подnose одговарајуће предлоге руководиоцу надлежне организационе јединице Министарства.

У циљу реализације предлога и приоритета из става 2. овог члана ~~могу се~~ **основати ОСНИВАЈУ СЕ САВЕТИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ** саветодавна тела на покрајинском и локалном нивоу.

САСТАВ И НАЧИН РАДА ТЕЛА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА УРЕЂУЈУ СЕ ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ."

Образложење: Предложене измене члана 161 имају за циљ јачање улоге органа територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе у надзору над радом полиције и унапређењу безбедности на локалном нивоу. Допуном којом се поред информације о стању јавне безбедности уводи и обавеза разматрања извештаја о раду полиције, проширује се основ за информисано одлучивање и омогућава свеобухватнији увид у функционисање полиције, а не само у стање безбедности као последицу њеног рада.

Такође, прецизирањем да се савети за безбедност оснивају, уместо да се могу основати, јача се институционални оквир за сарадњу полиције и локалне заједнице и превазилази досадашња пракса у којој ова тела често нису била успостављена или активна. Увођењем обавезе њиховог оснивања ствара се стабилан механизам за разматрање локалних безбедносних питања и укључивање различитих актера у њихово решавање. Ово нарочито у вези са предложеним чланом о начелнику полицијске управе, у чијем избору учествује локални савет за безбедност. Коначно, прописивањем да се састав и начин рада ових тела уређују посебним законом обезбеђује се јаснији, уједначен и системски приступ њиховом функционисању, што доприноси правној сигурности и ефикасности њиховог рада.

Члан 165

Изменити члан на следећи начин:

Министарство једном годишње, а најкасније у року од три месеца од завршетка календарске године, објављује: ~~извештај о стању јавне безбедности у Републици Србији и извештај о раду Министарства.~~

1) ИЗВЕШТАЈ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ КОЈИ НА ТРАНСПАРЕНТАН И ЈАВАН НАЧИН ОБАВЕШТАВА ЈАВНОСТ О ПРОЦЕНИ БЕЗБЕДНОСТИ, ТРЕНДОВИМА КРЕТАЊА КРИМИНАЛА И ДРУГИХ БЕЗБЕДНОСНИХ ПОЈАВА ОД ЗНАЧАЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ПРАВА ГРАЂАНА;

2) ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МИНИСТАРСТВА, КОЈИ НА ТРАНСПАРЕНТАН И ЈАВАН НАЧИН ОБАВЕШТАВА ЈАВНОСТ О РАЗВОЈУ ПОЛИЦИЈЕ, СТАТИСТИЧКИМ ПОДАЦИМА О СПРОВЕДЕНИМ АКТИВНОСТИМА И ПОСТИГНУТИМ РЕЗУЛТАТИМА.

Поред извештаја из става 1. овог члана, Министарство на својој интернет презентацији објављује и периодичне извештаје о стању јавне безбедности, који су претходно усвојени од стране надлежног одбора Народне скупштине.

ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ ВАН СЕДИШТА ДИРЕКЦИЈЕ ПОЛИЦИЈЕ ОБЈАВЉУЈУ ГОДИШЊЕ ИЗВЕШТАЈЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ПОСТУПАЊУ ПОЛИЦИЈЕ НА СВОМ ПОДРУЧЈУ НА НАЧИН ЛАКО ДОСТУПАН ЈАВНОСТИ НА ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈИ МУП-А И СОПСТВЕНИМ ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈАМА.

ЈАВНО ОБЈАВЉЕНИ ИЗВЕШТАЈИ ИЗ СТАВОВА 1-3. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОГУ САДРЖАТИ ТАЈНЕ ПОДАТКЕ И ПОДАТКЕ О ЛИЧНОСТИ.

Методологију израде извештаја и информација које Министарство јавно објављује, укључујући и извештаје и информације које, у складу са законом, доставља органима и телима који врше надзор и контролу над радом Министарства уређује ~~министар~~ **ВЛАДА.**

Образложење: Не смеју се снижавати до сада постигнути стандарди јавности рада МУП-а, те је предложено враћање прецизније формулације из члана 6 Закона о полицији. Предложен је и став којим се обавезују и организационе јединице ван седишта да објављују сопствене извештаје и воде сопствене интернет презентације, с обзиром да су односи са јавношћу у МУП-у врло и неоправдано централизовани.

Члан 167

Допунити или на другом месту у закону уредити састав, овлашћења и начин рада комисија које се наводе у овом члану:

- комисија за спровођење стандарда у области превенције тортуре,
- комисија за утврђивање дисциплинске одговорности
- комисија за полицијску етику.

Образложење: Само комисија за притужбе је делимично уређена у члану 170. Превише материје се препушта подзаконском акту.

Члан 174 (Основаност притужбе)

Допунити новим ставовима који утврђују последице оцењивања притужбе као основане.

Образложење: Није јасна последица утврђивања основаности притужбе, што је донекле било предвиђено у члану 236 Закона о полицији.

Члан 176 (Сектор унутрашње контроле)

Унутрашњу контролу рада запослених и радно ангажованих у Министарству и организационих јединица Министарства врши Сектор унутрашње контроле.

Сектором унутрашње контроле руководи начелник Сектора унутрашње контроле.

Начелник Сектора унутрашње контроле за свој рад одговара министру.

У ВРШЕЊУ ПОСЛОВА ИЗ СВОЈЕ НАДЛЕЖНОСТИ, СЕКТОР УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ ЈЕ ОПЕРАТИВНО НЕЗАВИСАН ОД МИНИСТАРСТВА, ПОЛИЦИЈЕ И ДРУГИХ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ.

Приликом предузимања мера и радњи прописаних законом којим се уређује кривични поступак, Сектор унутрашње контроле поступа **ИСКЉУЧИВО** по налозима надлежног јавног тужиоца и суда.

Образложење: Предложеним изменама настоји се ојачати оперативна независност СУК-а и немешање министра у поступање СУК-а у кривичном поступку.

Члан 177 (Послови унутрашње контроле)

Сектор унутрашње контроле предузима мере и радње на откривању и сузбијању кривичних дела у области корупције и других облика коруптивног понашања, као и других кривичних дела извршених на раду или у вези са радом, **ТЕ ВРШИ КОНТРОЛУ ЗАКОНИТОСТИ И ПРАВИЛНОСТИ РАДА ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ И РАДНО АНГАЖОВАНИХ У МИНИСТАРСТВУ.**

У обављању послова унутрашње контроле примењују се полицијска овлашћења у складу са овим законом, као и овлашћења, мере и радње прописане

законом којим се уређује кривични поступак.

Сектор унутрашње контроле остварује сарадњу са државним органима, представницима јавности и грађанима, као и међународну оперативну сарадњу.

Сектор унутрашње контроле је под спољашњим контролом, у складу са законом.

Министар организује контролу рада полицијских службеника Сектора унутрашње контроле образовањем посебне комисије **КОЈА ДЕЛУЈЕ НЕЗАВИСНО ОД МИНИСТРА.**

Начин обављања послова унутрашње контроле прописује министар.

Образложење: Предложеним изменама допуњују се послови унутрашње контроле, који се не односе само на коруптивна кривична дела и настоји се умањити утицај министра на рад СУК-а, односно комисије која треба да контролише рад службеника СУК-а.

Члан 178 (Поступање унутрашње контроле)

Став 2 допунити:

Сектор унутрашње контроле неће вршити даље провере по поднеску или обраћању у случају из члана 169. став 1. тачка 2) овог закона, **ИЗУЗЕВ АКО ПОДНЕСАК ИЛИ ОБРАЋАЊЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ИЗ ЧЛАНА 169. СТАВ 3 ОВОГ ЗАКОНА.**

22

Образложење: Допуњује се тако да СУК може да делује и на основу анонимне пријаве ако она има довољно елемената за даље поступање. Изузетак и предвиђен у члану на који се упућује.

Члан 197 (Врсте радних места полицијских службеника)

Став 6. брисати и материју уредити овим законом.

~~Мерила за разврставање руководећих радних места уређује Влада.~~

Образложење: Мерила за разврставање руководећих радних места треба да буду законска материја и не треба је препустити подзаконском акту.

Члан 200 (Распоређивање), став 1, тачка 2

Допунити на следећи начин:

након доношења новог или измене акта из члана 21. став 3. овог закона,
ИСКЉУЧИВО У ДЕЛУ НА КОЈИ СЕ ИЗМЕНА ОДНОСИ;

Образложење: У пракси сведочимо да се честе измене акта о систематизацији радних места користе за заобилажење конкурса као редовног начина запошљавања и

распоређивања кадрова. Поврх тога, овај акт није доступан јавности, а у пракси није био доступан ни полицијским службеницима. Овим предлогом настоји се спречити да било каква измена акта о систематизацији, можда и у делу који суштински не тангира конкретно радно место, буде разлог за заобилажење редовних правила.

Чланови 209-211 (чинови и звања)

Изменити тако да се бришу војни чиновници у полицији и сачувају само звања.

Образложење: Чинови поред полицијских звања указују на милитаризацију полиције. Ради инспирације погледати члан 135 Закона о унутрашњим пословима Црне Горе, члан 56 Закона о полицији Хрватске и чл. 98 Закона о полицији Северне Македоније, који углавном препознају категорије полицајац, полицијски саветник, полицијски наредник и инспектор. Сходно томе ускладити и остале одредбе закона.

Члан 212 (Оцењивање рада полицијских службеника)

Додати став:

У ОЦЕЊИВАЊУ РАДА ПРИПАДНИКА УПРАВЕ КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ УЧЕСТВУЈЕ НАДЛЕЖНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ.

Образложење: У пракси се показало да ће полицијски службеник пре да послуша наређење старешине који одлучује о његовом каријерном развоју, него тужиоца по чијим налозима треба да поступа. Укључивањем тужиоца у оцењивање полицијских службеника који спроводе налоге тужиоца по Законику о кривичном поступку настоји се повећати ауторитет тужиоца у односу на полицијске службенике.

Такође, пожељно је увести у закон и критеријуме за оцењивање, и нарочито раздвојити оцењивање лица на највишим руководећим местима, укључујући у то и директора полиције. На пример, погледати како је то уређено члановима 138-142 Закона о унутрашњим пословима Црне Горе.

Члан 213 (Каријерно напредовање)

Став 4 допунити на следећи начин:

За вертикално напредовање из става 3. тач. 2) и 3) потребно је да полицијски службеник проведе најмање две године на непосредно нижем нивоу руковођења, **НА КОЈЕМ ЈЕ ОЦЕЊЕН НАЈМАЊЕ ПРОСЕЧНОМ ДВОГОДИШЊОМ ОЦЕНОМ „ИСТИЧЕ СЕ – 4“.**

Образложење: Овај услов је био предвиђен у члану 167, став 3 Закона о полицији, с тим да је прилагођен период просечне оцене са три на две године, колико је минимално тражено за напредовање по овом предлогу. На овај начин се обезбеђује да најбољи кадрови напредују.

Члан 214 (Ванредно унапређење), став 1

Полицијски службеник који је постигао изузетне резултате у раду и тиме дао значајан допринос обављању унутрашњих послова може се у току каријере једном ванредно унапредити у непосредно виши чин/звање, независно од услова прописаних за стицање чина/звања, односно **ОДРЕЂЕНИХ** услова прописаних за радно место на које је распоређен.

ПОЛИЦИЈСКИ СЛУЖБЕНИК ИЗ СТАВА 1 МОРА ДА У ЗВАЊУ ИЗ КОЈЕГ СЕ УНАПРЕЂУЈЕ У ВИШЕ ПРОВЕДЕ НАЈМАЊЕ ГОДИНУ ДАНА.

Образложење: На овај начин се онемогућавају превелики скокови у каријери мимо регуларног каријерног развоја, поготово што су услови прилично широко дефинисани. Такође, пожељно је прецизирати који тачно услови прописани за више радно место смеју да буду игнорисани дискреционом одлуком министра.

Члан 220 Психолошка делатност

Допунити став 6, брисати став 7

Психолошку превенцију **И ПСИХОЛОШКУ СЕЛЕКЦИЈУ**, развој потенцијала запослених и примену специфичних психолошких знања и вештина у другим областима, спроводи организациона јединица министарства надлежна за управљање људским ресурсима.

~~Психолошку селекцију спроводи психолошка служба надлежне здравствене установе.~~

Образложење: Психолошку селекцију у МУП-у треба да спроводи служба за људске ресурсе, односно стручни психолози унутар самог система, јер је реч о процени усклађености кандидата са специфичним захтевима радног места, а не само о утврђивању психичког здравља. Док здравствене установе врше психолошке прегледе и утврђују да ли је неко психички здрав, психолошка селекција иде корак даље и процењује да ли та особа, иако здрава, има потребне особине, способности и стабилност за обављање сложених и ризичних полицијских послова. МУП већ има развијен, стандардизован и стручно утемељен систем селекције, заснован на познавању унутрашњих процеса и захтева службе, што здравствене установе не могу у потпуности да надоместе. Измештање ове функције ван МУП-а повећало би ризик од неадекватне селекције, што може директно утицати на безбедност грађана, јер психолошка селекција представља кључни први корак превенције и обезбеђивања квалитета кадрова у полицији.

Члан 242 (Дефинисање критеријума)

Ближе дефинисање критеријума за вредновање послова, опште описе платних група и разврставање радних места у платне групе и платне разреде из члана 233. овог закона, висину коефицијената и подкоефицијената, **ЗА ПОСЕБНО УВЕЋАЊЕ ПЛАТЕ ИЗ ЧЛАНА 339. ОВОГ ЗАКОНА**, као и начин и поступак усклађивања плате из члана 241. овог закона уређује Влада.

Образложење: Потребно је дефинисати и критеријуме за посебно увећање плате, да би се избегла превелика дискреција министра.

Члан 260 (Тешке повреде службене дужности)

Став 1 изменити на следећи начин:

Тачка 5: издавање или извршавање противправног наређења, **НЕПОСТУПАЊЕ ПО НАЛОГУ НАДЛЕЖНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ;**

Тачка 32: ~~самоиницијативно иступање полицијских службеника у јавности и средствима јавног информисања у вези са обављањем послова у Министарству;~~

Брисати. Алтернативно, изменити тачку 32 да гласи овако:

Тачка 32: **ИСТУПАЊЕ ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА У ЈАВНОСТИ И СРЕДСТВИМА ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА У ВЕЗИ СА ОБАВЉАЊЕМ ПОСЛОВА У МИНИСТАРСТВУ КОЈЕ ЈЕ ИЗАЗВАЛО ИЛИ БИ МОГЛО ДА ИЗАЗОВЕ ШТЕТНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПО УГЛЕД МИНИСТАРСТВА.**

25

У складу са претходно предложеним изменама, у списак тешких повреда службених дужности додају се две тачке које гласе:

- **онемогућавање или отежавање идентификације полицијског службеника непоседовањем, непрописним ношењем или прикривањем ознаке са презименом и бројем службене значке, односно необезбеђивањем да иста буде видно истакнута на додатној опреми коју полицијски службеник користи;**
- **одбијање пријема пријаве о учињеном кривичном делу или прекршају, односно непоступање или неблаговремено поступање по пријави, укључујући пропуштање да се без одлагања поступи када је кривично дело у току или је непосредно пре пријаве извршено.**

Образложење: У вези са тачком 5 погледати образложење у вези са предложеним изменама члана 146. У вези са тачком 32 погледати образложење измена члана 27 Нацрта. Критеријум за повреду треба да буде нанесена штета угледу МУП-а, а она се може десити и у јавним наступима који нису били самоиницијативни.

Предложене допуне за нове тачке су неопходне ради јачања законитости, одговорности и транспарентности у раду полиције. Онемогућавање идентификације полицијског службеника отежава или онемогућава утврђивање индивидуалне одговорности и отвара

простор за злоупотребе. Истовремено, одбијање пријема пријаве или неблаговремено поступање по пријави може довести до непосредног угрожавања безбедности грађана, губитка кључних доказа и некажњивости учинилаца. Тиме се озбиљно нарушавају права грађана и поверење јавности у рад полиције. Овом изменом се одредбе о тешкој повреди службене дужности усклађују са другим предложеним изменама Нацрта закона, у вези са члановима 24, став 3 и 55, став 1.

Члан 267 (Одлучивање о дисциплинској одговорности и право на жалбу), став 6

Начин спровођења дисциплинског поступка и друга питања која су од значаја за рад дисциплинских органа прописује ~~министар~~ **ВЛАДА**.

Образложење: Ова материја треба да буде уређена бар на нивоу Владе, као што је то предвиђено актуелним Законом о полицији.